

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เชื่อทางการเกษตรของลูกค้านานการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาแม่ทา จังหวัดลำพูน โดยศึกษาจากลูกค้านานการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาแม่ทา โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 254 ราย ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกร

เพศ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 72.4 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 27.6

อายุ เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมามีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.2

การศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 37.8 รองลงมามีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 34.3

สถานภาพ เกษตรกรส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 90.2 รองลงมามีสถานภาพหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 6.3 และมีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 3.5

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 61.0 รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 - 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8

จำนวนการประกอบอาชีพของเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพจำนวน 1 อาชีพ คิดเป็นร้อยละ 52.4 และประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ คิดเป็นร้อยละ 47.6

รายได้ของเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีมากกว่า 110,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.4 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อปีน้อยกว่าหรือเท่ากับ 70,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.3

พื้นที่ทำการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 83.9 รองลงมาพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของพ่อแม่ หรือญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 9.1

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตร

ระยะเวลาการเข้าเป็นลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมากกว่า 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.6 รองลงมาเป็นลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมาแล้ว 6 – 8 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.8

จำนวนหรือสถาบันการเงินที่เกษตรกรเป็นหนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้กับสถาบันการเงินจำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.2 และมีหนี้กับสถาบันการเงินจำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 13.8

จำนวนหนี้สินของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สินจำนวน 30,001 – 60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.4 รองลงมามีหนี้สินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.4

ประเภทการกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่กู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อเป็นค่าลงทุน คิดเป็นร้อยละ 85.0 กู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 15.0

สินเชื่อออกระบบกับสถาบันการเงิน เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 85.8 ไม่มีสินเชื่อออกระบบกับสถาบันการเงิน และร้อยละ 14.2 มีสินเชื่อออกระบบกับสถาบันการเงิน

หลักประกันสินเชื่อ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 73.6 ให้หลักประกันสินเชื่อของตนเอง รองลงมาร้อยละ 13.8 ใช้หลักประกันสินเชื่อเป็นอย่างอื่น และร้อยละ 12.6 ให้หลักประกันสินเชื่อของผู้อื่น

ระยะเวลาการทำสัญญากับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ได้ทำสัญญากับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 78.7 รองลงมาได้ทำสัญญากับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นระยะเวลา 3 - 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.8

ระยะเวลาการเป็นหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำนวนมากกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.9 รองลงมามีระยะเวลาการเป็นหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำนวน 3 - 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.3

การใช้เงินตามวัตถุประสงค์และตรงตามเงื่อนไขการเบิกใช้เงิน เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้เงินตามวัตถุประสงค์และตรงตามเงื่อนไขการเบิกใช้เงิน คิดเป็นร้อยละ 98.0 และใช้เงินไม่ตรงตามวัตถุประสงค์และไม่ตรงตามเงื่อนไขการเบิกใช้เงิน คิดเป็นร้อยละ 2.0

เงินที่ผู้มีความเพียงพอต่อความต้องการ เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าจำนวนเงินกู้ที่ได้มีความเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 94.5 รองลงมาเห็นว่าจำนวนเงินกู้ที่ได้ไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 3.1 และเห็นว่าจำนวนเงินกู้ที่ได้มากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 2.4

แหล่งเงินที่นำมาชำระสินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่นำเงินรายได้ทั้งจากภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรมาชำระสินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 70.9 รองลงมานำเงินรายได้จากภาคการเกษตรมาชำระสินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 26.0

การติดตามทวงถามหนี้ของท่านจากเจ้าหน้าที่จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าเจ้าหน้าที่จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้ติดตามทวงถามหนี้ นาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 55.5 รองลงมาเห็นว่าเจ้าหน้าที่จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรไม่เคยมีการติดตามทวงถามหนี้ คิดเป็นร้อยละ 34.6

ความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่สามารถชำระเงินต้นและดอกเบี้ยได้ตรงตามสัญญาเงินกู้ คิดเป็นร้อยละ 63.0 และสามารถชำระเงินต้นไม่ได้ ชำระดอกเบี้ยได้ คิดเป็นร้อยละ 37.0

3.ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ของเกษตรกร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนหนี้สินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวนการประกอบอาชีพ พื้นที่ทำการเกษตร และระยะเวลาการทำสัญญากับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กับตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตร ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามสรุปผลการวิจัย พบว่า

1.ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตร มี 3 ตัวแปร คือ รายได้ของเกษตรกร จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและระยะเวลาการทำสัญญากับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2.ตัวแปรอิสระที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตร คือ เพศ อายุ การศึกษา จำนวนหนี้สินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พื้นที่ทำการเกษตร และจำนวนการประกอบอาชีพของเกษตรกร

4.ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการติดต่อกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

การดำเนินกิจการเกษตรของท่าน เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการดำเนินกิจการด้านการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 78.7 และเกษตรกรประสบปัญหาในการดำเนินกิจการด้านการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 21.3

การเยี่ยมชมของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่เคยได้รับการเยี่ยมชมจากพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 50.4 และไม่เคยได้รับการเยี่ยมชมจากพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 49.6

การแนะนำให้ความรู้หรือส่งเสริมสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้แนะนำให้ความรู้หรือส่งเสริมสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 95.7 และเห็นว่าพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้แนะนำให้ความรู้หรือส่งเสริมสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 4.3

วิธีการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีวิธีดำเนินงานได้ดี คิดเป็นร้อยละ 96.1 และเห็นว่าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีวิธีดำเนินงานไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 3.9

การปรับปรุงสายงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีการปรับปรุงในสายงานธุรการ คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาต้องการให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีการปรับปรุงในสายงานสินเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 44.9 และต้องการให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีการปรับปรุงในทุกๆสายงาน คิดเป็นร้อยละ 4.7

ปัญหาและข้อเสนอแนะ (ของเกษตรกร)

ปัญหา และอุปสรรคของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาแม่ทา ตามความคิดเห็นของเกษตรกร ได้แก่ ปัญหาภัยธรรมชาติ (ภัยแล้ง น้ำท่วม) โรคและแมลงระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ ปัจจัยการผลิตราคาสูง (ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง) ปัญหาเรื่องผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ และปัญหาการขาดทุน

ข้อเสนอแนะของเกษตรกร ได้แก่ ควรมีการบริการที่รวดเร็วขึ้น และเข้าถึงประชาชน ควรลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลงและช่วยเหลือด้านสินเชื่อ ควรพุงราคาสินค้าการเกษตร ควรช่วยในเรื่องการพักชำระหนี้ให้เกษตรกร ควรผ่อนชำระดอกเบี้ยประจำปีออกเป็นงวด ๆ ควรมีสินค้าทางการเกษตร มาจำหน่ายให้แก่สมาชิกฯ ในราคาถูกและผ่อนชำระได้ ควรมีการให้คำแนะนำแก่เกษตรกร และควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้แก่สมาชิกอย่างทั่วถึง

อภิปรายผล

1. รายได้ของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนสินเชื่อทางการเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เกษตรกรลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่มีรายได้มากจะมีความสามารถในการชำระคืนสินเชื่อทางการเกษตรได้มากกว่าเกษตรกรที่มีรายได้น้อยกว่า อาจเนื่องจากเกษตรกรที่มีรายได้มากจะสามารถเก็บออมเงินส่วนหนึ่งไว้เพื่อชำระคืนสินเชื่อทางการเกษตรมากกว่าเกษตรกรที่มีรายได้น้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมพล (2548) ที่พบว่า รายได้ของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความสามารถของเกษตรกรในการชำระคืนเงินกู้

2. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนสินเชื่อทางการเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อาจเนื่องจากว่าเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากก็จะสามารถทำกิจการทางการเกษตรได้มาก ทำให้มีรายได้ภายในครัวเรือนมากด้วย จึงทำให้สามารถชำระคืนสินเชื่อทางการเกษตรได้มากกว่าเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงษ์ (2550) ที่พบว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์ต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านโองงำกั๊ด จังหวัดลำพูน

3. ระยะเวลาการทำสัญญากับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนสินเชื่อทางการเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เกษตรกรลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการทำสัญญามากจะมีความสามารถในการชำระคืนสินเชื่อทางการเกษตรได้มากกว่าเกษตรกรที่มีระยะเวลาการทำสัญญาน้อยกว่า อาจเนื่องจากการมีระยะเวลาทำสัญญาน้อยกว่าทำให้เกษตรกรไม่สามารถหาเงินเพื่อมาชำระเงินต้นและดอกเบี้ยประจำปีได้ทันเวลาจึงทำให้ชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรได้น้อยกว่า

ข้อเสนอแนะงานวิจัย

การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตรของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พบว่า เกษตรกรที่มีรายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และมีระยะเวลาการทำสัญญาเงินกู้มาก นั้น ส่วนใหญ่จะสามารถชำระคืนสินเชื่อทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยให้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้ตามกำหนดของสัญญา จากปัจจัยเหล่านี้ทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ควรนำไปเป็นหลักในการพิจารณาการอนุมัติสินเชื่อแก่เกษตรกร เพื่อลดปัญหาการค้างชำระสินเชื่อ และควรให้ความสำคัญของการให้สินเชื่อ ดูแลการใช้เงินสินเชื่อของเกษตรกร พร้อมทั้งควรมีการให้คำแนะนำให้ความรู้ต่าง ๆ แก่เกษตรกรทั้งทางด้าน การประกอบอาชีพ เพื่อส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่เกษตรกร รวมไปถึงการให้ความรู้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแก่เกษตรกรและมีการติดตามผล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1.ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตรของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงถึงความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตร
- 2.ควรมีการศึกษาการดำเนินงานด้านสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการให้บริการสินเชื่อทางการเกษตรแก่เกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- 3.ควรมีการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาในการทำ การเกษตร